

Näringslivets samhällsinvesteringar – **till vilken nytta?**

Skanskas arbets-
marknadsinsatser i
två bostadsprojekt
i Göteborg

Vi vill driva nytänkande samhällsutveckling

Två bostadsprojekt i Göteborg, Kvibergs Entré och Örgryte Torp, har varit pilotprojekt för social hållbarhet. Personer som stod långt från arbetsmarknaden erbjöds praktikplatser, individuell coaching och andra stödinsatser för att slussa dem från utanförskap till anställning.

För att utreda vilka samhällsekonomiska och sociala effekter satsningen gav har Skanska bett konsultbolaget Payoff Utvärdering och Analys AB att utvärdera resultatet. Slutsatsen: det är samhällsekonomiskt mycket lönsamt att erbjuda praktikplatser på det sätt vi gjort. Det ger stora vinster för samhället, för individerna och för Skanska. Vi har också identifierat de framgångsfaktorer som gjorde insatsen lyckad och kan föras vidare till framtida projekt.

Alexandra Laurén
Vice VD
Skanska Sverige AB

Pilotprojekten i Göteborg och utvärderingen av dem är en del av Skanskas hållbarhetsresa där vi arbetar med socialt värdeskapande kring exempelvis trygghet, sammanhållning, arbetsmarknadsinsatser och skolarbete. Det Skanska planerar och bygger har betydelse för affärer, livsvillkor och samhällsnytta. Att förstå hur affärer och stadsutvecklingsprocesser kan bidra med sociala värden för kunden och samhället hjälper både oss och våra kunder att göra lönsamma samhällsinvesteringar på många olika områden.

Ett varmt tack till alla medverkande i pilotprojekten.

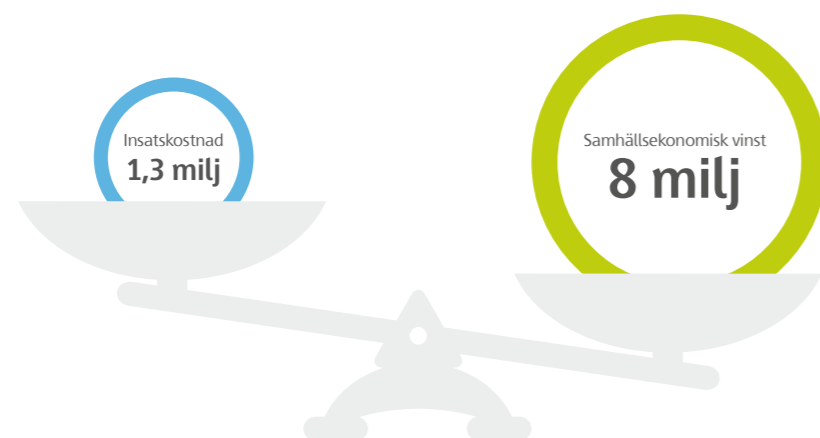
”Det Skanska planerar och bygger har betydelse för affärer, livsvillkor och samhällsnytta.”

Detta är en kortversion av rapporten. Du kan läsa den fullständiga versionen på skanska.se/samhallsinvestering

Från arbetslöshet till självständighet – samhällsvärde i siffror

Elva praktikanter togs in i bostadsprojekten Kvibergs Entré och Örgryte Torp. Åtta av dem fick fast anställning hos Skanska och andra arbetsgivare direkt efter praktiken, de övriga tre gick till studier och har gjort en tydlig förflyttning närmare arbete. Vilka vinster ger det i kronor och ören?

För att få fram det samhällsekonomiska värdet av satsningen bad Skanska Payoff Utvärdering och Analys AB sätta siffror på effekterna. Så här summerades den ekonomiska nyttan för samhället och individerna:

- De absolut största vinnarna är praktikanterna, som gick från ett liv utanför arbetsmarknaden till förmåga att försörja sig själva och därmed leva självständiga liv. Tillsammans ökade gruppen av praktikanter sin disponibla inkomst med 1,5 miljoner kronor per år.
- Samhällets årliga kostnad för individerna före praktiktiden, på grund av att de inte arbetade och behövde stöd från olika samhällssektorer, beräknades till 6,4 miljoner kronor årligen.
- När åtta av praktikanterna började arbeta skapade de intäkter för samhället, då de bidrar med så kallat produktionsvärde motsvarande 4,7 miljoner kronor per år.
- Skanskas insats för satsningen på de elva praktikanterna i form av nedlagd arbetstid och kostnader, beräknades till sammanlagt 1,3 miljoner kronor.
- Erfarna handläggare på Arbetsförmedlingen bedömde att det hade tagit praktikanterna åtminstone 2 år längre tid att få jobb om de inte deltagit i satsningen.
- Om man räknar ihop de kostnader som samhället sparar in då individerna inte går arbetslösa med det tillskott de ger till samhället när de arbetar, och drar bort kostnaden för Skanskas arbetsinsats så uppnår man på 2 år en samhällsekonomisk vinst på 8 miljoner kronor.
- Utredningen visade också att Skanskas insatskostnader betalades tillbaka till samhället redan 4 månader efter praktikens slut.

Vinst med
Värde

Skanskas hållbarhetsarbete

Skanska är en ledande byggaktör i Sverige. Kärnverksamheten är att utveckla, bygga och underhålla den fysiska miljön människor lever i. Skanska drivs av visionen att vara en förebild i svenskt näringsliv, en samhällsutvecklare som bidrar till en långsiktigt hållbar utveckling.

Social hållbarhet handlar för Skanska om att identifiera samhällets behov och de lösningar som bäst bidrar till en positiv samhällsutveckling. Vi har stor möjlighet att bidra till minskad bostadsbrist,

ökad inkludering, hållbar stadsutveckling och infrastrukturlösningar som möter invånarnas behov både idag och i framtiden.

Skanska har initierat en rad arbetsmarknadsprojekt runt om i Sverige de senaste åren. Skanska Nya Hem är bolagets enhet för utveckling av bostadsområden. Här beskrivs hur Skanska Nya Hem i Göteborg har utvecklat en verkningsfull modell för att skapa samhällsnytta genom praktikplatser i bostadsutveckling.

Social hållbarhet handlar för Skanska om att identifiera samhällets behov och de lösningar som bäst bidrar till en positiv samhällsutveckling.

Kvibergs Entré

Örgryte Torp

Det fanns en tydlig ambition: att deltagarna efter praktikperioden skulle få ett arbete.

En egen modell för arbetsmarknadsinsatser

I ambitionen att bygga hållbara bostadskvarter arbetar Skanska Nya Hem i Göteborg för att skapa samhällsvärden under projektens utveckling och byggtiden, med olika inriktningar baserat på de lokala förutsättningarna: geografiskt läge, ekonomi, identitet, behov och möjligheter.

Örgryte Torp och Kvibergs Entré blev pilotprojekt för att integrera arbetsmarknadsinsatser i bostadsutvecklingsprocessen. Fokus blev att skapa praktikplatser till personer som stod utanför arbetsmarknaden.

Det fanns ingen färdig modell för hur satsningen skulle göras, Skanska Nya Hem inledde ett lärande och metodutvecklade arbete. Däremot fanns en tydlig ambition: att deltagarna efter praktikperioden skulle få ett arbete, hos Skanska eller andra arbetsgivare.

I de två projekten identifierades elva möjliga praktikplatser hos Skanska och projektens underentreprenörer. På kontoret inom administration, säljstöd och kundhantering samt på byggarbetsplatsen med stöd till arbetsledare eller praktiskt byggarbete.

Att hitta och matcha praktikanter var en utmaning som löstes genom annonsering, två matchmaking-events samt med hjälp av samarbetspartners inom yrkesutbildning och arbetsförmedling. Elva personer, varav majoriteten med utländsk bakgrund, fick praktik.

Praktik med individen i centrum

För att ge bästa möjliga chans att praktiken skulle leda till jobb fick varje praktikant en egen planering som anpassades till individens kunskap, intressen och behov och uppdaterades kontinuerligt med praktikantens utveckling.

Under minst tre månader fick praktikanterna en plats i bostadsprojektet, antingen på bygget eller kontoret, blev en i teamet samt fick handledning och relevanta arbetsuppgifter som hjälpte dem att bygga sin plattform för framtiden. Utefter sina specifika behov erbjöds de också språkträning, CV-granskning, karriärcoaching och träning i intervjusituationer. De fick möjlighet att visa upp sin kompetens för potentiella arbetskamrater och arbetsgivare.

Från dag ett var fokus att guida varje person till ett jobb, och dessutom rätt jobb, med stöd från många håll. Externa coacher togs ibland in som expertis. Skanskas medarbetare blev faddrar, handledare och viktiga referenspersoner vid jobbansökningar. Genom sitt kontaktnät förmedlade Skanska värdefulla kontakter som ledde till arbete.

Resultatet talar sitt tydliga språk. Av elva praktikanter fick åtta fast anställning hos Skanska eller andra arbetsgivare direkt efter praktiken, de övriga tre studerar och har gjort en tydlig förflyttning närmare arbete.

Från dag ett var fokus att guida varje person till ett jobb, och dessutom rätt jobb.

Arbetsprocess för praktikplatser.

Från arbetslöshet till självständighet

– sociala vinster för individ och familj

Praktikanterna som fått jobb berättar i Payoffs intervjustudie om positiva effekter som handlar om långt mer än pengar. Egenförsörjningen medför en ekonomisk självständighet som påverkar livet tillsammans med familj och vänner positivt. Flera praktikanter berättar hur de gjort upprepade försök att skaffa fast jobb, misslyckats och känt sig oroliga och nedstämda inför framtiden.

”Jag mådde dåligt när jag inte hade jobb och vill absolut inte vara beroende av bidrag. Nu är jag gladare.”

Självförtroende

Med praktikplatsen kom de in i ett sammanhang, fick stödjande insatser och uppmuntran och kände sig sedda. Det påverkade självförtroende och självkänsla positivt.

”Det har varit väldigt roligt och utvecklande att göra praktik. För mig som person har det betytt väldigt mycket. Jag har tidigare inte varit i miljöer där man så tydligt ”lyfter varandra” och där man har en så positiv anda. Jag kände mig med en gång väldigt välkommen och fick ett bra bemötande från dag ett.”

Socialt sammanhang & språk

Praktikanterna kom in i gemenskap, ömsesidighet och nätverk på arbetsplatsen. Den ökade sociala kontakten och har hjälpt individerna med svårt för svenska att utveckla språket, då de hamnade i situationer där det var naturligt och nödvändigt att umgås med arbetskamrater och prata svenska.

”Det var svårt i början med språket, men det har blivit mycket bättre genom arbetet på Skanska. Man lär sig språket på fikarasterna.”

Trygghet

Känslan av trygghet har stor påverkan på en persons mående och allmäntillstånd. I intervjuerna blir det tydligt att praktiken och slussningen till arbete har haft stor påverkan på hur individerna mår. Ett par praktikanter berättar hur de tidigare oroat sig för sin försörjning, möjligheterna att få ett stabilt boende.

”Det har gett oss möjligheter att skaffa egen lägenhet. Utan jobb hade vi inte kunnat göra det.”

Framtidstro & stolthet

Att gå utan jobb fick flera praktikanter att känna sig utanför och inte fullt accepterade. Fast anställning blev ett bevis både för individerna och omgivningen på att de duger. Praktikanterna beskriver hur de känner ökad framtidstro och stolthet över arbetet som de utför.

”Jag har fått uppgifter som passar mig och fått stöd i att utvecklas. När jag går vidare i arbetslivet kommer jag nog ha lite andra förväntningar på en arbetsgivare än jag haft innan för att jag vet hur bra det faktiskt kan vara. Nu kommer jag mer aktivt leta efter en arbetsplats som stödjer mig i min utveckling och som har en positiv anda.”

Vad vann vi själva?

– positiva effekter för Skanska

Satsningen har givit en rad positiva värden för Skanskas medarbetare och organisation: stolthet, meningsfullhet, medvetenhet, kompetensförsörjning och inte minst affärsnytta. De organisationer och underentreprenörer som också varit inblandade ser liknande effekter.

Effekter för medarbetare

En förutsättning för framgång var att Skanskas medarbetare engagerade sig i praktikanterna. Arbetet krävde mycket tid utöver Skanskamedarbetarnas vanliga arbetsuppgifter. De beskriver uppgiften som både svår och ansträngande, men också som viktig och meningsfull och en insats som gav mycket tillbaka. Medarbetarna säger att de fått ökad kunskap om andra grupper i samhället, ny förståelse för vad som krävs i arbetet med människor med olika kulturell bakgrund och samtidigt glädje och

tillfredsställelse när de såg hur praktikanterna utvecklades och att så många i gruppen fick jobb.

Affärsnytta

Skanskas ledning lyfter fram att utvecklingen av hållbarhetsarbetet blir allt viktigare när det gäller att vinna offentliga upphandlingar och kommunala marktilldelningar. Hållbarheten är också viktig för att ses som en attraktiv aktör av kommuner och byggbranschen i stort.

Kompetensförsörjning

Skanska och hela byggbranschen har ett stort behov av kompetent personal. Genom projekten Kvibergs Entré och Örgryte Torp kunde Skanska rekrytera ett flertal medarbetare. På så vis bidrog satsningen på social hållbarhet att tillgodose behovet av kompetensförsörjning.

”Detta är viktigt och det har påverkat vår egen organisation och ökat medvetenheten. Det är en resa för Skanska och jag har lärt mig mycket själv.”

Effekter för Skanska.

Framgångsfaktorer

Individer, samhället och Skanska: alla vann på satsningen i Kvibergs Entré och Örgryte Torp. Med de positiva ekonomiska och sociala effekterna som syns i utvärderingen ser vi satsningen som en framgång. Vi sammanställde faktorerna som låg bakom det lyckade resultatet.

Strukturerad modell

Kvibergs Entré och Örgryte Torp betraktas som pilotprojekt med målet att utveckla en strukturerad modell för att skapa så stor nytta som möjligt. Modellen uppdaterades kontinuerligt under projektets gång. Utvärderingen visar att arbetssättet var en förklaring till framgångarna. Modellen skapade fokus, förankring och medvetenhet i organisationen.

Kvalitet före kvantitet

Det kan låta lite med elva praktikanter i två byggprojekt, men den uttalade ambitionen var att fokusera på kvalitet, att praktiken skulle leda till anställning, framför kvantitet, att ta in många praktikanter. Kvalitet och verkningsfullhet var ledord från start till slut.

Individuell satsning

Varje deltagare i satsningen matchades noggrant till den yrkesroll som bedömdes vara rätt för dem utifrån individuell förmåga, intresse och behov. Det hjälpte praktikanterna att utvecklas snabbt och positivt, med tillskott av extra språkstöd, träning för anställningsintervjuer eller karriärcoaching.

Skanskas nätverk

Praktikanterna fick tillgång till ett nätverk av dels personliga kontakter som de själva fick under praktiktiden, dels av kontakter som Skanskas personal kunde förmedla i nästa led, men också hela det affärsnätverk som Skanska ingår i genom bostadsprojekten. Kontakterna nyttjades aktivt för att slussa praktikanterna vidare till jobb.

Tydlig styrning

Hos Skanska Nya Hem fanns en tydlig ledningsfunktion, tydligt mandat och ett tydligt uppdrag att förverkliga de uppsatta målen. Det fanns en medvetenhet om att resurser krävdes för framgång, därför tillsattes en operativ koordinator, som såg till att aktiviteter genomfördes på ett bra sätt och den ordinarie verksamheten fick stöd i arbetet med praktikanterna.

Samverkan

Skanska knöt till sig ett flertal samverkanspartners i de två pilotprojekten. Det fanns en medvetenhet att vi inte klarade helheten själva utan behövde docka an till de professionella parter i samhället som dagligdags arbetar med att sätta människor i arbete. Vi samarbetade med underentreprenörer och konsulter i byggprojekten, arbetsförmedling, utbildningsleverantörer och kompetenscenter.

Samverkanspartners

Kompetenscenter

Arbetar med att rekrytera/matcha arbetslösa till praktik eller arbete.

Arbetsförmedlingen

Sammanför arbetsgivare med arbetsökande.

Movant AB

Skola som arbetar med att hitta praktik/läringsplatser till sina elever.

Lernia Utbildning AB

Bedriver arbetsmarknadsutbildningar för vuxna.

Hermods

Erbjuder praktik i kombination med SFI-studier för nyanlända ingenjörer.

Bräckegymnasiet

Gymnasium med bl a inriktning för arbetsplatsförlagt lärande, matchar snickarlärlingar till arbetsgivare.

Angeredsutmaningen

Arbetar med samverkan mellan näringsliv och elever på Angereds gymnasiet.

Yrkesakademin

Arbetar med att skapa tjänstemannapraktik parallellt med studier.

MyDreamNow

Arbetar med att skapa inspirerande samverkan mellan skola och arbetsliv.

Och sen då?

Hur får vi mer att hända?

Ett utrop till kommuner

För att gå från två pilotprojekt i Skanskas regi till en samhällsbyggnadssektor som mobiliserar och slussar människor från utanförskap till sammanhang krävs incitament som gör det lönsamt att tänka socialt hållbart.

Ett kraftfullt verktyg är kommuners och andra byggherrars möjlighet att ställa rätt krav i upphandlingar och marktilldelningar så att byggaktörer bidrar till samhällsutvecklingen. Det sporrar utvecklingen av nya arbetssätt och en mer inkluderande arbetsmarknad, med flera aktörer som skapar momentum. Att visa på ett aktivt socialt hållbarhetsarbete med etablerade och verkningsfulla arbetssätt blir en tydlig affärsnytta, som sporrar till positiv utveckling för individer, företag och samhället.

Så mätte vi samhällsnyttan

För att bygga systematik och kunskap till nytta för kommande projekt beställde Skanska en extern utvärdering av satsningen från konsultbolaget Payoff Utvärdering och Analys AB.

- De ekonomiska effekterna utvärderades genom Payoffs modell för samhällsekonomiska beräkningar, Nyttosam. Den utgår från national-ekonomisk teori, Sveriges skattesystem, socialförsäkringssystemet, lagar för arbetsmarknadspolitiska åtgärder och standardkostnader för ett stort antal insatser inom myndigheter och organisationer.
- De icke-ekonomiska effekterna för individerna, Skanska och dess medarbetare utvärderades genom en intervjustudie där 19 personer deltog.

Payoff Utvärdering och Analys AB har lång erfarenhet av utvärdering av sociala projekt, med fokus på vilka samhällsekonomiska effekter som uppstår när satsningar görs på utsatta grupper. Vi vill lyfta fram värdet och nyttna av satsningar som många gånger bara ses som kostnader. Vi kan visa på att investeringar, vilka på kort sikt ses som en kostnad, på längre sikt kan skapa betydande lönsamhet.

”Payoff ska stödja, utveckla och följa upp insatser för att skapa ökad nytta för våra uppdragsgivare och en hållbar samhällsutveckling.”

SKANSKA

Skanska Sverige
skanska.se